

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie z zażalenia P. C. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań–Grunwald w Poznaniu z dnia 9 czerwca 2025 r., sygn. akt [...] o odmowie wszczęcia śledztwa
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 23 września 2025 r.,
wniosku Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu
zawartego w postanowieniu z dnia 4 września 2025 r., sygn. akt VIII Kp 637/25,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na
dobro wymiaru sprawiedliwości
na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

**przekazać sprawę Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i
Jeżyce w Poznaniu o sygn. akt VIII Kp 637/25 do rozpoznania
Sądowi Rejonowemu w Jarocinie.**

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej Poznań-Grunwald w Poznaniu postanowieniem z dnia 9 czerwca 2025 r., sygn. akt [...] odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie „*przekroczenia uprawnień w okresie nieustalonym czasie, jednak nie później niż do dnia 03 lutego 2025 roku w P. przez ustalonych sędziów poprzez rozpoznawanie spraw, w których stroną postępowania jest P. C.*”

niezgodnie z przepisami prawa i naruszeniem ciążących na nich obowiązkach, działając na szkodę interesu prywatnego P. C.”, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. – na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. wobec stwierdzenia, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

W związku z wniesionym przez P. C. zażaleniem na powyższe postanowienie, akta wraz ze środkiem odwoławczym zostały przekazane do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, gdzie sprawa została zarejestrowana pod numerem VIII Kp 637/25.

Sąd ten, postanowieniem z dnia 4 września 2025 r., wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego o rozważenie możliwości przekazania powyższej sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Motywując swoje wystąpienie wskazał, że jako sprawców rzekomych przestępstw P. C. zarówno w zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa jak i w zażaleniu wskazał X. Y. pełniącego funkcję Prezesa Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu oraz X.1 Y.1 i X.2 Y.2, które obecnie zajmują stanowiska Wiceprezesów tego sądu. Ponadto podniesiono, że skarżący zarzucając m.in. tym sędziom stronnictwo wyraża przekonanie, iż Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu stanowi instytucję skorumpowaną i niezdolną do wydawania sprawiedliwych rozstrzygnięć merytorycznych w jego sprawach, wskazując przy tym na mające mieć miejsce w jego ocenie powiązania i nieprawidłowości istniejące w całym poznańskim środowisku prawniczym. Z tego względu – zdaniem sądu właściwego – dobro wymiaru sprawiedliwości wyklucza rozpoznanie przedmiotowego zażalenia przez pozostałych sędziów orzekających w Sądzie Rejonowym Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jako zasadny zasługiwał na uwzględnienie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego niejednokrotnie wskazywano, że skoro przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k. stanowi wyjątek od konstytucyjnej gwarancji rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji), to możliwość skorzystania z tego

trybu powinna mieć miejsce wyjątkowo, gdy przemawiają za tym szczególne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Jednym z nich jest autorytet wymiaru sprawiedliwości, dla kształtowania którego należy unikać sytuacji, w których rozpoznanie danej sprawy przez sąd właściwy miejscowo wiązałoby się z ograniczeniem swobody orzekania lub mogłoby, w odczuciu społecznym, prowadzić do uzasadnionego przekonania o braku warunków do bezstronnego rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 18 lutego 2021 r., IV KO 4/21; postanowienie SN z dnia 27 marca 2023 r., IV KO 20/23; postanowienie SN z dnia 14 sierpnia 2024 r., IV KO 75/24; postanowienie SN z dnia 9 maja 2023 r., II KO 42/23). W judykaturze od dawna podkreśla się przy tym, że ryzyko powstania takich wątpliwości w odczuciu postronnego obserwatora niewątpliwie zaistnieje wówczas, gdy sędzia sądu właściwego do rozpoznania sprawy jest stroną postępowania, w tym zawiadamiającym o przestępstwie, bądź osobą wskazaną w zawiadomieniu jako potencjalny sprawca przestępstwa (zob. postanowienie SN z dnia 8 lipca 2022 r., IV KO 61/22 i przywołane tam orzecznictwo).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, iż osobami, których dotyczyło zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego, wobec których prokurator wydał zaskarżone postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa, są nie tylko sędziowie pozostający w relacjach służbowych z innymi sędziami właściwego sądu, a z częścią z nich zapewne również i w relacjach koleżeńskich, lecz także – z uwagi na pełnienie funkcji Prezesa i Wiceprezesów – przełożeni wszystkich sędziów orzekających w tym sądzie. W tej sytuacji rzeczą wysoce niepożądaną jest, aby przedmiotowe zażalenie rozpoznawali sędziowie Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu. Powyższe okoliczności mogą bowiem w odbiorze społecznym budzić wątpliwości co do ich obiektywizmu, a w konsekwencji rzetelności samego postępowania.

Z tych też względów, mając jednocześnie na uwadze, iż zarówno w zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, jak i w treści środka odwoławczego jako sprawców skarżący wskazał także sędziów pełniących obowiązki służbowe w Sądzie Okręgowym w Poznaniu, sprawę przekazano innemu

sądowi równorzędnemu spoza okręgu poznańskiego, należącemu do obszaru właściwości innej apelacji, a jednocześnie mającemu siedzibę położoną w stosunkowo niewielkiej odległości od sądu właściwego, tj. Sądowi Rejonowemu w Jarocinie.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji.

[J.J.]

[r.g.]